

Környezettudatosság otthon

Cselószki Tamás

E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Fenntarthatóság – hol tartunk ma?

- 1990 –es évek környezetvédelem: növekvő fontosság;
- napjainkra csökkenő érdeklődés, kifáradás;
- Eredmény: közvetlen környezetszennyezés csökkent
- A fogyasztói társadalom „eldübürgött” mellettünk;
- Messzebb a fenntarthatóságtól

Fordulópontok – mi okozza?;
Csomóponti emberek;

Mi lehet a cél?

- Olyan életmód minták, melyek jók a környezetnek és jók az embereknek;
- **A környezet szempontjai:** több élőhely, változatos táj, víz, mikroklíma, kevesebb kibocsátás, ártalmatlan anyagok nem;
- **Az ember szempontjai:** tiszta táplálék, tiszta levegő, alacsony zaj, alacsony stressz, harmónia.

Fenntarthatóság - egészség

- Csak környezeti hatások?
- Társadalmi igazságtalanság, egyenlőtlen elosztás;
- Növekvő jövedelem olló, szűkülő lehetőségek;

Mit találtak a kutatók?

Minél nagyobb a különbség a gazdagok és a szegények között egy országban, annál nagyobb a különbség a megbetegedési és halálozási arányokban.

Közép-kelet-európai egészség paradoxon (Kopp Mária)

- Azonos életmódok esetén mi nem magyarázza?;
- Nem a szociális helyzet önmagában, hanem a viszonylagos lemaradás szubjektív érzése;
- Depressziós tünet együttes kialakulása;
- Elsősorban férfiak esetében;
- A nők érzékelt anyagi helyzete meghatározó a férfiak számára (stressz forrás);

A társadalmon belüli gazdasági különbségek az egészségi állapot legjobb előrejelzői;

Anómia, céltalanság, értékvesztés

Anómia: a meggyőződés, hogy egy adott társadalomban csak a szabályok és törvények megszegésével lehet eredményeket elérni

„Minden olyan gyorsan változik, hogy az ember azt sem tudja már miben higgyen”

„Az ember egyik napról a másikra él, nincs értelme előre terveket szőni”

„Manapság alig tudok eligazodni az élet dolgaiban”.

Koherencia

- Az embernek van helye és szerepe a világban,
- a velünk történő események értelmes kihívások,
- amelyeknek megoldására képesek vagyunk.

Fenntarthatóság

összetartó közösségek, a javakhoz való egyenlő hozzáférés, megértés, kölcsönös nagylelkűség
– újfajta értékrend.

Táplálkozás – fogyasztói döntések

Nagyáruházak, tömegtermékek

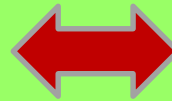
Helyi termékek

Nagyüzemi mezőgazdaság

Kistermelők

Kiáramló pénz

Helyben maradó pénz

Kevesek gazdagodása

Sokak megélhetése

Eltűnő falu szerep

Élő vidék

Talaj és tájszerkezet leromlása

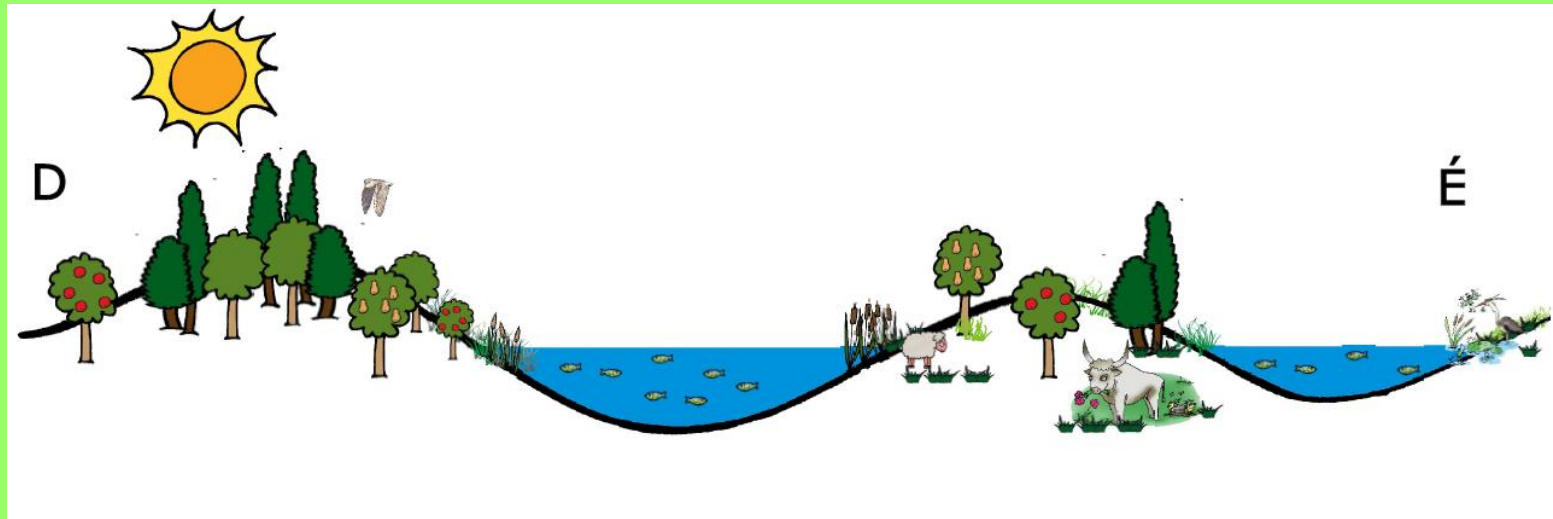
Mozaikos tájszerkezet

Ésszerűtlen vízgazdálkodás

Vizek visszatartása

Tájszerkezet

Példa - húsfogyasztás

Nagyüzemi hústermelés

- 13 000 liter víz/kg;
- Szántóföldi takarmány - táplálék konkurens, táj és talaj lerontása;
- Húsipari termékek – adalékanyagok;
- Hatékonyság, üzemek, kevés munkahely.

Kistermelői, természetes előállítás

- Legeltetés – nem konkurens, természetes mozaikos táj fenntartása;
- Boldog marhák;
- Természetes beltartalom,
- Vidéki megélhetés, falu arculata, hagyományos tudás.

Táplálkozás 2.

- Kiszolgáltatva az élelmiszeriparnak;
- Adalékanyagok dzsungele;
- Versenyfutás az ipar és a gyanakvók között;
- Egymásnak ellentmondó tudományos vélemények, cikkek;
- Változó paradigmák (koleszterin, só);

X Y játék

- Fenntarthatóság? Fogyasztói döntések sorozata;
- X stratégia – kiugró, nagy haszon nekem, veszteség sokaknak;
- Y stratégia – együttműködő, kis haszon mindenkinek;
- X stratégia általános: veszteség mindenkinek;

Olcsó termékek? Látszólag.

Táplálkozás - javaslatok

- Saját élelmiszer előállítás (hulladék megelőzés);
- Háztáji, extenzív gazdálkodásból;
- Helyi termelőktől vásárlás;
- Közösség által támogatott mezőgazdaság;
- Kosár vásárlói közösségek létrehozása, részvétel;
- Élelmiszerek - pozitív lista összeállítása;

Helyi fogyasztás, helyi gazdaság!

A hulladék

- Nyersanyag;
- Energia;
- Környezetterhelés;
- Pénz.

Reklámok: a „gyógyulás,, első lépése, ha elismerjük a betegséget;

Tervezett elavulás (100 000 km);

Hulladékgazdálkodás - prioritások

- Megelőzés csökkentés (tudatos vásárlás);
- Újra használat (elajándékozás);
- Újrahasznosítás (szelektív gyűjtés, **szelektív gyűjtő versenyek**);
- Ártalmatlanítás (lerakás, energia visszanyerés).

Hulladékos tippek

- Bevásárló lista, bevásárló kosár;
- Vásárlás piacon;
- Szűrt víz, csapvíz;
- Szürke víz;
- Szelektív gyűjtés;
- Komposztálás;
- Komposzt toalett.

Komposzt toalett

Energia otthon

- Közvetlen és közvetett energia felhasználás;
- Odafigyelés, hatékonyabb eszközök;
- Háztartások energia szegénysége (10%), 'energia csapda';
- **Magyar háztartások 80%-a energiaszegény**

Javaslatok

- LED világítás – 3 W/h;
- Helyi világítás szobán belül;
- Készletléti állapot lekapcsolása – szivárgó energia;
- Kevesebb elektromos eszköz;
- Fedővel főzés, kukta;
- Hűtőajtó, hűtő elhelyezés;

Fűtés 1.

- Szabályozás (1 C = 6%);
- A levegőt fűtjük, vagy sugárzó felületeket használunk?
- Hőmérséklet – hőérzet;
- Utólagos szigetelés;

Fűtés 2. - fatüzelés

- Alacsonyabb költség fűtőértékre számítva;
- Helyi fűtés;
- Sugárzó hő – jobb hőérzet;
- Függetlenség a szolgáltatóktól;
- Fa: CO₂ körforgás, nem jelent plusz kibocsátást;

Fatüzelés

Cserépkályhák

Fatüzelés

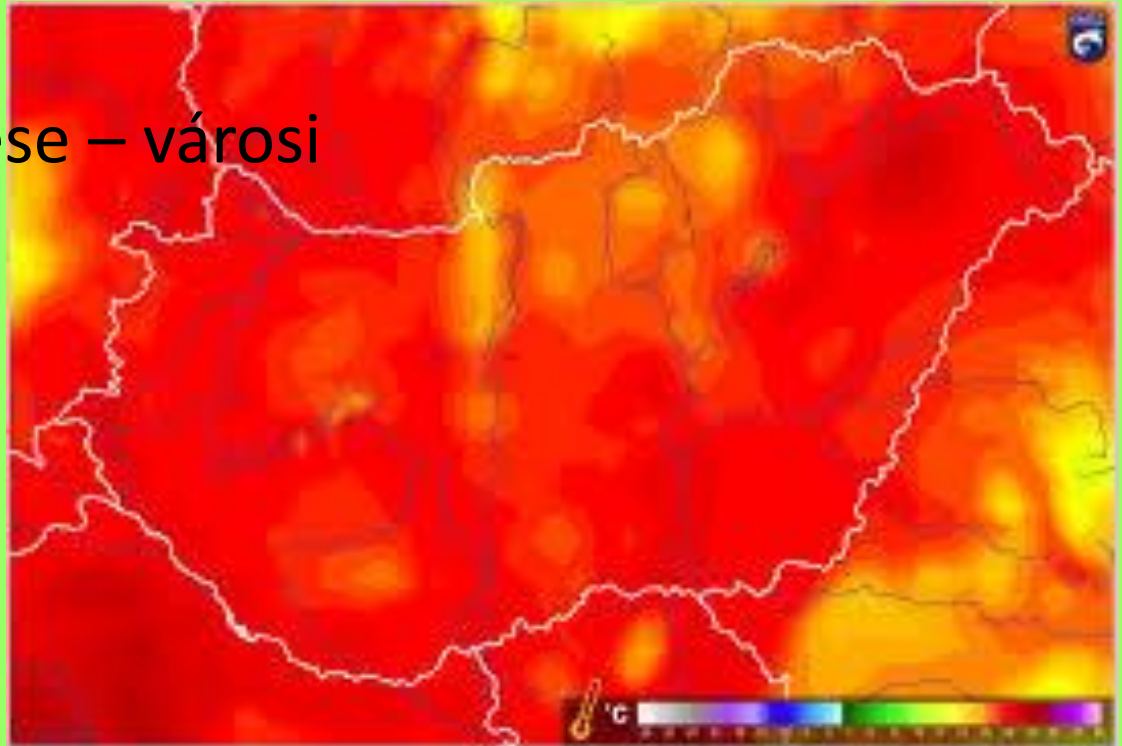
Tömegkályhák

Hatékony
tüzelés,
hosszú hőtárolás

Hűtés

- Modern kori igény;
- Légkondicionálás: 1-10 kWh, azaz óránként 50-500 Ft;
- A nyári hőségek ma már energiacsúcsok;
- Autó és épület hűtése – városi 'hőszigetek'.

Hűtés okosan

- Lombos fák, mikroklíma, árnyékolás;
- Kora hajnali szellőztetés;
- Levegő mozgatása;
- Hidegzuhany.

Építészet 1.

Passzív házak, nulla energiás házak;

Építészet 2.

Szalmabála építészet;

Szalmabála építészet

Környezetbarát tisztítószer

- Szódabikarbóna, mosószóda, citromsav, nátrium-perkarbonát, bórax;
- Cudy termékcsalád: mosogatószer, mosópor, folteltávolító, öblítő, univerzális tisztító, WC olaj, folyékony szappan, illatmentes termékcsalád;

Környezetbarát kozmetikumok

- Növényi szappanok, krémek, olajok, samponok, baba ápoló termékek, testápolók, lábápolók, maszkok, fogápolók;
- Só termékek (só szappan, ivókúra, étkezési sók);

YOGI

YOGI

HEDÉGEN KISTÖLT
KÖVÉNYI SZÁRNY

OLIVÁS

TEA

TEA

TEA

TEA

Tulasi

Aloe-vera

illatú

növényi szappan

Tulasi

Alga

tartalmú

növényi szappan

Tulasi

Csipkebogyó

illatú

növényi szappan

NATURISSIMO
POWER UP

NATURISSIMO
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ

NATURISSIMO
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ

NATURISSIMO
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ

NATURISSIMO
FIT TESTÁPOLÓ BALZSAM

NATURISSIMO
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ

NATURISSIMO
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ BALZSAM

NATURISSIMO
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ BALZSAM

NATURISSIMO
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ

NATURISSIMO
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ

NATURISSIMO
SÁVANYOS KÉNTUSZKÓ

Row of smaller tubes with labels, including one with a barcode.

889
HIBISZKUSA-FANOMILÉ
HIBISZKUSZ-KAMILLÁS 1000 g
FÜRDŐSŐ

889
HIBISZKUSA-FANOMILÉ
HIBISZKUSZ-KAMILLÁS
FÜRDŐSŐ

Tulasi

AROMATERAPIAS
FÜRDÖOLAJ

Bergamott

Netto mennyiség: 100 ml

Tulasi

AROMATERAPIAS
FÜRDÖOLAJ

Citromü

Netto mennyiség: 100 ml

Tulasi

AROMATERAPIAS
FÜRDÖOLAJ

Narancs

Netto mennyiség: 100 ml

Fulas
ESTÁPOLO
TÜR
Körítipusra

A termék készítőjéről és a termék jogszabályi szabályozásáról a következő címen lehet tájékozódni: www.fulas.hu

Fulas
ESTÁPOLO
VÉZES
Körítipusra

Fulas
ESTÁPOLO
VÉZES
Körítipusra

AROMATERÁPIÁS

CITROMFŰ
növényi szappan

AROMATERÁPIÁS

CITROMFŰ
növényi szappan

blasi

szappan

KLOROFILL
ZSELEKRÉM

200 ml

Tisztálkodás, egészség

- Higiénia a reklámokban;
- Napi fürdetés?
- Évente 1 kg kosz;
- Sósvizes orröblítés gyógyszerek helyett;
- Dezodor, vagy izzadtsággátlás?